

federatie organisaties bibliotheek-,
informatie-, documentatiewezenen

Persbericht

25 april 2005

Geef 'Big Brother' geen toegang tot de bibliotheek

Het wetsvoorstel 'Bevoegdheden Vorderen Gegevens' maakt inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de burger die gebruik maakt van een openbare bibliotheek of een bibliotheek van een instelling voor (hoger) onderwijs. De Vereniging van Openbare Bibliotheken, Stichting SURF, HBO-Raad en VSNU steunen de bibliotheekkoepelorganisatie FOBID bij hun verzoek aan de Eerste Kamer om het wetsvoorstel niet te aanvaarden. Het doel van de wetgeving is terrorismebestrijding, maar de grens met moreel politietoezicht is vaag.

Het Wetsvoorstel maakt het mogelijk dat de overheid gegevens vordert over het leen-, zoek-, en surfgedrag van een bepaalde burger, maar ook van degenen die tot de omgeving van die burger gerekend worden. Daarbij is het niet nodig dat er concrete verdenkingen bestaan tegen deze burger, laat staan dat dit zou gelden voor de personen die tot zijn/haar omgeving behoren.

Legitiem studieobject

Studenten Culturele Studies, Middenoosten Studies, Sociale Wetenschappen en Geschiedenis (en hun relaties) kunnen een in de ogen van de opsporingsinstanties ongezone belangstelling aan de dag leggen voor theologische, filosofische, ideologische of dissidente publicaties. Zij kunnen daardoor gemakkelijk doelwit worden van misplaatste en ongerechtvaardigde belangstelling van opsporingsinstanties, terwijl het om legitieme studieobjecten gaat. Bovendien is het juist de taak van bibliotheken bij universiteiten en hogescholen om ook afwijkende meningen en afkeurenswaardige opvattingen in geschrifte te documenteren en voor studie ter beschikking te stellen.

Rechtsstaat in gevaar

Het lees-, leen- en zoekgedrag van burgers moet gerekend worden tot de persoonlijke levenssfeer, waar de overheid zich verre van dient te houden. Onder het Wetsontwerp is een 'vaag vermoeden' reeds voldoende om dit uitgangspunt te verlaten. Dit brengt de beginselen van de rechtsstaat in gevaar.

Bibliotheken zijn niet overtuigd door sussende geluiden dat in Nederland de opsporingsactiviteiten onder toezicht staan van de Officier van Justitie en/of de Rechter. Dat is geen garantie tegen een (te) ruime uitoefening van de in het Wetsvoorstel neergelegde bevoegdheden. In de Verenigde Staten van Amerika, waar de bevoegdheden ruimer zijn geformuleerd, blijken veel meer naspeuringen te worden ingesteld dan aanvankelijk beweerd werd, en op een veel breder terrein dan vanuit de oorspronkelijke bedoeling van de wetgeving (namelijk de bestrijding van terrorisme) verwacht mocht worden. De beoogde bestrijding van terrorisme kan daardoor gemakkelijk ontaarden in een soort moreel politietoezicht. Kan de overheid bijvoorbeeld garanderen dat de verzamelde gegevens niet ten onrechte een rol gaan spelen in het carrièreperspectief van de gebruikers van bibliotheken?

De bibliotheken zijn verder van mening dat zij de integriteit van de gebruiker en de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer binnen de bibliotheek niet langer kunnen garanderen indien het wetsvoorstel tot wet wordt.

Gezamenlijke actie

De Nederlandse bibliotheken, verenigd in FOBID (Federatie van Organisaties in het Bibliotheek-, Informatie-, en Documentatiewezenen), stuurden op 18 april 2005 een brief naar de Eerste Kamer met het verzoek om de wet niet te aanvaarden. Naast de Vereniging van Openbare Bibliotheken hebben organisaties in het hoger onderwijs, te weten Stichting SURF, VSNU en HBO-raad, gezamenlijk hun steun betuigd aan deze brief.

FOBID

FOBID is de Federatie van Organisaties in het Bibliotheek-, Informatie-, en Documentatiewezen en is het nationale samenwerkingsverband van alle landelijke bibliotheekorganisaties in Nederland. FOBID streeft ernaar de belangen van het bibliotheek-, informatie- en documentatiewezen te behartigen en de vakontwikkeling in Nederland te stimuleren. Meer informatie: www.fobid.nl

---

Noot voor de redactie:

De brief van de FOBID aan de Eerste Kamer d.d. 18 april 2005 en de steunbetuigingen van Vereniging van Openbare Bibliotheken, respectievelijk SURF, VSNU en HBO-raad d.d. 11 april 2005 worden op verzoek graag toegestuurd. U kunt ook contact opnemen met:

Stichting FOBID
Nol Verhagen, secretaris
T 020 5252307
E a.j.h.a.verhagen@uva.nl